

VOL WATERS.

Laat ons komen
Tot de stroomen
Van Uw langgewenschte Vreugd,
Tot de klare
Bron van 't Ware,
't Eenig Schoone, de Eeuwge Jeugd!
TEN KATE.

Tegen den avond gaan de dochteren uit.
Als de zon met gouden kleuren hemel en aarde tint. Dan wandelen ze naar den vloed.

In avondrood.

En ze bukken zich bij het water en slaan hun vaten er in, en op halen ze de zware, gevulde kruiken en ze brengen die naar huis.

Dit al is een schoonheid, die bekoort.

En dies, naar dichterlijk woord, een „joy for ever."

Die jonge meisjes vol levenslust, zingend hun avondzang van nimmer dalende zon, van eeuwige bloemenpracht, van blijvende jeugd.

Die mooie maagden, met heur donker haar en donkere oogen en donkerroode wangen.

Dat avondspel van goud en purper over den vloed als de golfjes water kabbelen gaan bij het dalen van de kruiken.

Dat is de schoonheid van den dag aan de bron.

De dochters komen elken avond weer, zooals vroeger de moeders kwamen, zooals ze hopen, dat later de kinderen komen zullen. Uit dezelfde bron zal geslacht na geslacht scheppen.

Gebrek aan water zal er nooit zijn.

De vloed is de rivier Gods, die altoos vol is.

Is dat geen wonder?

Zonnehitte doet verdampen dag aan dag, maar gevoed wordt de stroom door onzichtbare aderen en vol blijft hij tot aan den rand.

Och, ze weten het wel, dat ze broos zijn als de kruiken, die ze dragen; „aarden vaten" — er blijft er wel eens één weg van den vloed, omdat ze een tocht had te maken naar een andere rivier, vanwaar niemand terugkeert, maar — het leven mag er eens even van schrikken — het zingt toch weer zich uit van jeugd en schoonheid, kracht en durf.

En de natuur zingt mee met haar kleurige bloemen en haar gulden zon en haar lieve vogelen.

En alles juicht van de volheid der Godsrivier.

Hemel en aarde roepen die volheid uit.

Mensch en beest getuigen er van.

Uw goedheid, Heer! is hemelhoog!

Gij bezoekt het land.

En hebbende het begeerig gemaakt, verrijkt Gij het grootelijks.

Wanneer Gij het bereid hebt, maakt Gij het koren gereed.

Hunlieder koren.

Gij maakt zijn opgeploegde aarde dronken.

Gij doet ze dalen in zijn voren.

Gij maakt het week door de druppelen.

Gij zegent zijn uitspruitsel.

Gij doet het alles.

Dan — zijn de velden bekleed met kudden en de dalen bedekt met koren.

Dan jubelen de heuvelen met de valleien.

Hoort ge wel, hoe ze juichen, dat de rivier Gods vol waters is!

Het Oosten roept er van tot het Westen en het Westen zingt er van, dat het het Oosten hoort, van de volheid dier rivier. Ze geeft ook maar aldoor — aldoor — fris, kristalhelder water.

En de zon geeft maar aldoor — aldoor — warmte en licht.

En de aarde geeft maar aldoor — aldoor — gras en koren.

God geeft maar — en moede van het geven wordt Hij nooit. Zijn volheid raakt niet uitgeput.

Hij is goed en mild en t' allen tijd' een zon.

Een overvloedige fontein.

En Hij geeft al die zegeningen aan menschen. Ze komen met hun vaten naar de bron en ze vullen ze met dat water des levens en ze brengen de gevulde kruiken thuis.

De bron is royaal.

En zoo komt het, dat de schuren vol worden en de perskuipen van most overloopen en de winkels den eenen voorraad na den anderen uitgeven.

Zoo komt het, dat de welvaart vermeerderd.

Omdat de rivier Gods vol waters is.

En dan —

Dan gaan die menschen rekenen. Ze rekenen uit, dat de een grooter vat naar de bron brengt dan de ander. En dies meer scheidt. Dan komt er wedstrijd en nijd, wie er wel het meest scheppen kan. Dan hindert de een den ander. Dan stoot men elkaar weg. En hoe vaak bidt men elkander in egoïstisch bedoelen van de rivier Gods weg. Is dit niet dwaas, belachelijk, vreeselijk?

Toen de rivier Gods vol waters was voor volk bij volk, toen bloeide hier en daar en overal landbouw en veeteelt en nijverheid — toen kwam de oorlog.

En die oorlog zou de pracht van de militaire organisatie doen zien, die sinds lang had gewacht op het oogmerk om zich te laten bewonderen.

En nu ging men elkaars welvaart vernietigen met een vertrapping van de eerste beginselen des rechts.

Nu raakte het zwakke onder den voet, omdat het groote en machtige zich moest uitleven.

In een hel van vuur moet nu beslist, wie het sterkst is en wie voortaan het meest profiteeren zal van de weldaden, die God schenkt.

Niemand is zijns broeders hoeder.

Maar het bloed des menschen roept van den aardbodem, die zijn mond aan de fronten opendeed om het bij stroomen in te zwelgen. De Rechter der gansche aarde zal recht doen, Zijn gerechtigheid is als de bergen Gods. Zijn oordeelen zijn een groote afgrond.

De oordeelen van Hem, die menschen en beesten behoudt.

De rivier Gods vol waters.

Verstaat gij nu, mijn lezer, mijn lezere, wat het gevaar is van den overvloed!

Heeft de gruwelijke oorlog onzer dagen u van dat gevaar overtuigd?

Ons eigen land heeft in de 17e eeuw een tijd gekend, dat het in weelde baadde. Maar op de roemvolle 17e is een roemarme 18e gevolgd.

Een tijd van verval.

Toen men zich door den overvloed liet verlokken tot onverschilligheid. Toen men verkwistte en verbraste, wat de volheid der Godsrivier voor land en volk had opgeleverd. Toen men God vergat.

De bron verliet, en het naar profetische beeldspraak met gebroken bakken deed.

Het is niet in den overvloed gelegen, dat iemand leeft van zijn goederen.

Dr. Jonker heeft het zoo kernachtig gezegd:

„Een mensch behoeft niet overvloed te hebben om te leven.

Een mensch behoeft niet overvloed te hebben om overvloed te hebben.

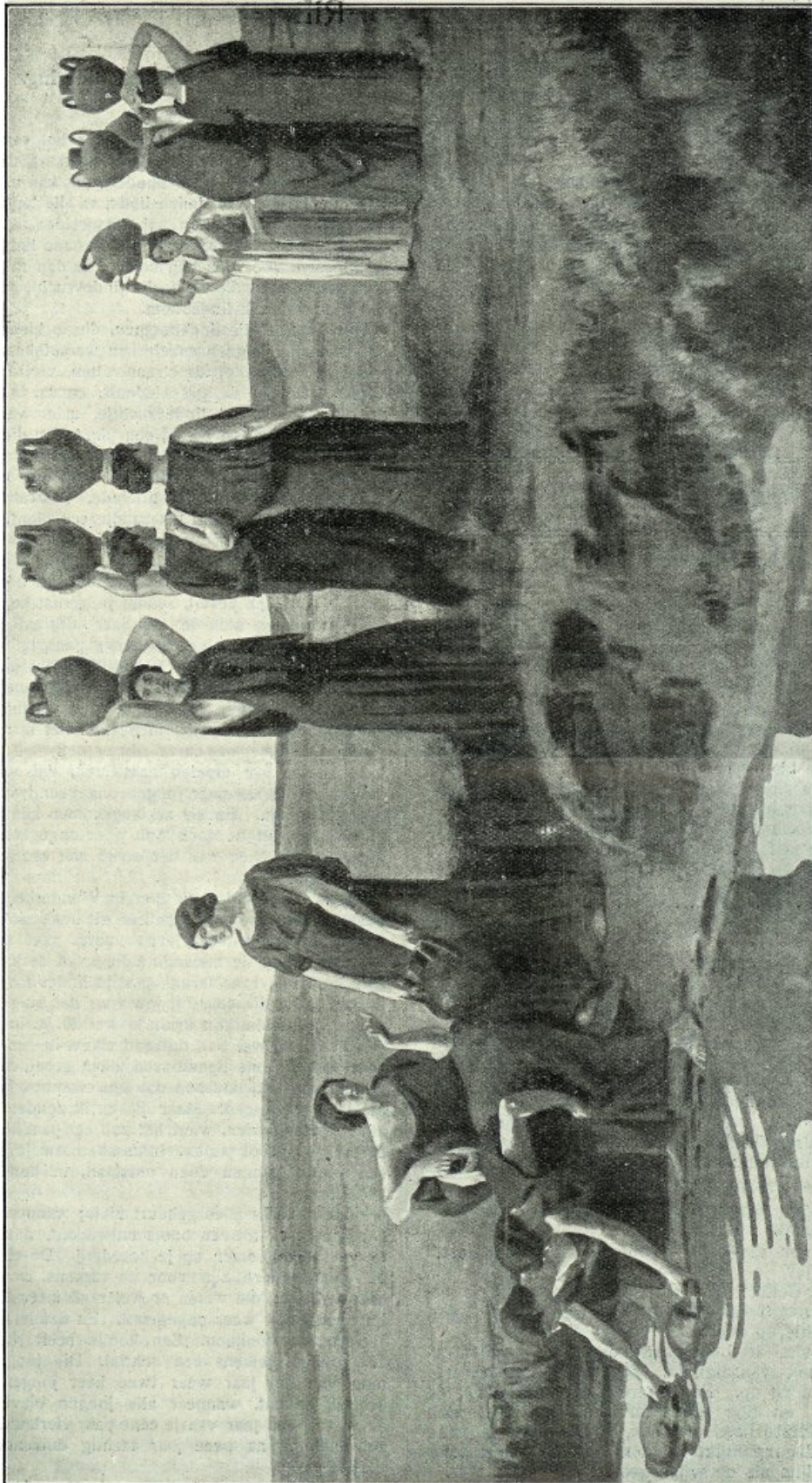
Daartoe behoeft hij alleen te leven uit de hand Gods. Bij de kinderen Israëls in de woestijn bestond het gevaar immers ook niet hierin, dat zij manna te kort kwamen, maar hierin, dat zij manna overhielden."

Het gevaar van den overvloed is zoo ernstig.

Het kan ons de zuinigheid doen vergeten. De Heere Jezus gaf ons zoo'n goed exempel bij de spijziging der duizenden. Er was overvloed.

Daardoor was er gevaar om te verkwisten. Daarom moesten de brokken, die overgeschoten waren, zorgvuldig in manden verzameld.

Wat is het toch eenvoudig.

Gij bezoekt het land.

En hebbende het begeerig gemaakt, verrijkt Gij het grootelijks.

Wanneer Gij het bereid hebt, maakt Gij hunlieder koren gereed.

Gij maakt zijn opgeploegde aarde dronken.

Gij doet uw voetstappen van vettigheid druipen, zelfs op de weiden *der woestijn*.

Gij

God doet het alles.

Zou het niet waar zijn ook in geestelijken zin!

God maakt begeerig, God bereidt het land, Hij maakt het koren gereed. Van Hem is naar Paulus' woord het willen en het werken.

Ook het willen.

De mensch wil niet.

God moet hem laten willen.

Zoo is alle geestelijke actie Zijn werk.

Maar ook hier, Gode zij dank —

De rivier Gods — vol waters.

A. L. v. H.

LETTEREN EN TAAL.

VRAGENBUS.

Onze lezer N. L. te S. schrijft:

Gaarne zou ik van u vernemen, waarvan de spreekwoorden „Bij de pinken” en „te elfder ure” afkomstig zijn.

Antw. — „Hopende in uw blad een duidelijk antwoord te zullen vinden,” staat er bij. Om hiertoe te komen moeten we kort zijn.

Als ik zeg: „Die vrouw is bij de hand” dan weet elk, wat dat bij „bij de hand” beduidt. Nu is „bij de pinken” niet anders dan in een hooge mate bij de hand, tot zelfs bij de pinken, de kleinste vingers toe.

„Te elfder ure” is ontleend aan de gelijkenis van de Arbeiders in den wijngaard. Een heer gaat 's morgens uit en huurt werklieden. Dit doet hij denzelfden dag nog eenige malen, ja zelfs „te elfder ure” d. i. te vijf uur in den namiddag, terwijl de dag om zes uur eindigt. „Te elfder ure” wil dus zeggen: heel laat, maar toch nog niet te laat, nog bijtijds maar ook niet meer.

Stel den Heer te zoeken niet uit tot de „elfde ure.”

W. te Z. vraagt verklaring van:

1. Iemand die belast is met de *éducation sentimentale*.

Antw. — Dit wil zeggen: iemand, die lijdt onder de gevolgen van een te wekelijke opvoeding.

2. *Voilà*, zeker, toen was ik jonger.

Antw. — Het eerste woord beduidt: ziedaar. Hier beteekent het: dat is de reden, of nu weet ge het.

3. 't Eindigde met *simple comme bonjour*?

Antw. — De laatste drie woorden beteekenen letterlijk: zoo eenvoudig als goeden dag. Het is een Fransche uitdrukking, gelijk aan ons: doodeenvoudig.

4. Terwijl alles *grosso modo* genomen wordt.

Antw. — Dat wil zeggen in het groot, in het algemeen, in het ruwe geschat.

5. „Het ging er mee als met den hoed van Gellert.” Wat beteekent dit?

Antw. — Prof. Gellert, een Duitsch dichter uit de achttiende eeuw, is vooral bekend door zijn fabelen. Die van den Hoed komt hierop neer:

De uitvinder van dit hoofddekseel droeg het zonder opslagen en toch met waardigheid. Zijn erfgenaam toomde den hoed aan één zij op. Een latere drager zette ook de tweede zijde op, en nog een latere ook de derde. Zoo ontstond de driekante hoed of steek, en elk droeg de zijne met eere. De bedoeling blijkt uit den laatsten regel: „Het ging den hoed bijna als de wijsbegeerte.”

A. J. H.

BRIEVEN UIT WONDERLAND.

Vermenigvuldiging.

Beste Vriend,

Ik zit hier in mijn kamer voor het venster en kijk op in mijn groote oude linde, die, naar het schijnt, dit jaar niet bloeien gaat.¹⁾ Maar honderd pas van mijn deur staat onze zeventienjarige Wilhelmina-linde, en die belooft, dat ze binnenkort haar zoete geuren zal verspreiden. Bij honderden, bij duizenden zie ik reeds de lichtgroene lintjes, en weldra zal de bloesem voor den dag komen, en dan zal het groene erwtje zich vormen, en die erwt, die lindevrucht, zal in zich de kiem bevatten van een lindeboom.

Doch van al die lindeboomen, die in kiem aanwezig zijn, zal er vermoedelijk geen enkele een werkelijke boom worden. De vruchtjes zullen op de straat vallen, vertrappt worden en omkomen. Dat is de geschiedenis, en dat is niet alleen de geschiedenis van het lindevruchtje, maar van bijna al wat er groeit. Het zou een boom, een plant, een dier kunnen worden, maar het wordt er geen; het komt om, of het begint zich te ontwikkelen tot plant of dier en het wordt opgegeten. Dat is nog het meest natuurlijke uiteinde. Al wat leeft is spijze.

Denk je eens in, dat elk zaadje een plant, elk eitje een dier werd. Waar zouden we heen? Neem de musschen hier onder mijn dak. Ik zie ze alle dagen bezig hun jongen te voeren. Ze hebben er zes of zeven of acht. Maar in den nazomer hebben ze nog eens een zestal, zoodat je gerust kunt zeggen, dat een paar musschen zich in een jaar uitbreidt tot zes paar. Dat wordt in twee jaar zes en dertig paar, in vier jaar 1296 paar en in tien jaar meer dan 50 miljoen paar musschen. Nogeens tien jaar later zou de wereld vol musschen zijn. En nu leert de ervaring, dat — plaatselijke uitzonderingen daargelaten — het aantal musschen niet toeneemt. Het is nog even groot als vijftig jaar geleden, en er zijn er ook niet meer dan verleden jaar, zoodat we moeten aannemen, dat van het eene paar ouders en de zes paar jongen ongeveer twaalf omgekomen of opgegeten zijn. En als ze omgekomen zijn van koude en gebrek, dan zijn ze toch ook weer opgegeten door het kleiner gedierde, dat zich aan den strijd met een levende musch niet wagen zou.

Dat is de geschiedenis hier in Wonderland. Je kent wel mijn geheimzinnige Levenskracht, en die Levenskracht brengt iederen zomer ontzaglijk veel leven voort, veel en veel meer dan noodig is voor de instandhouding van de soort.

Ik kom nog eens terug op mijn linde. En anders neem dien forschen eik, die daar bij jou voor het huis staat. 't Is me een boom; me dunkt, zijn kruin is wel 20 M. in middellijn. En ik schat, dat hij wel tien duizend eikels in een jaar draagt. Wanneer daaruit eens tienduizend eiken groeiden, ieder zoo groot als die van jou, dan zou dat een eikenbosch worden van 2000 M. lang en breed. Maar jij en ik zouden dat bosch niet in zijn groetheid zien, want het zou een paar honderd jaren duren, eer ze zoo groot waren. Intusschen zou je eik ieder jaar zulk een bosch kunnen doen ontstaan, in honderd jaar honderd bosschen.

Doch van dat alles gebeurt niets; wanneer slechts één eikel per jaar zich tot een boom ontwikkelt, dan krijg je nog veel te veel eikeboomen op je boerderij. De eikels zijn niet voor de toekomst, ze zijn voor de varkens, en de konijnen en de eekhoortjes; die weten er wel raad mee. En die worden op hun beurt ook weer opgegeten. En dat is maar goed ook.

Neem de konijnen. Een konijn heeft per jaar een keer of zes jongen, telkens een achtal. Die jongen hebben in den loop van het jaar weer twee keer jongen, ook telkens een achtal, zoodat, wanneer alle jongen bleven leven, je op 't einde van een jaar van je eene paar vierhonderd nakomelingen zou hebben, na twee jaar tachtig duizend, na drie jaar 16

¹⁾ Dit werd geschreven in Juni.